

Мишљење о процени ризика корупције у одредбама Нацрта закона о инспекцијском надзору

I Општа процена ризика корупције

Министарство државне управе и локалне самоуправе припремило је Нацрт закона о инспекцијском надзору (у даљем тексту: Нацрт закона), поводом којег је у току јавна расправа.

Предмет Нацрта закона је уређење садржине, врсте и облика и поступка инспекцијског надзора, овлашћења и обавеза учесника у инспекцијском надзору, као и других питања од значаја за инспекцијски надзор. С друге стране, како је наведено у образложењу, међу циљевима овог закона налазе се елиминација или битно умањење арбитрерности, неуједначености, самовоље, коруптивности и других могућих злоупотреба у покретању и спровођењу инспекцијског надзора, као и већа правна предвидивост, сигурност и извесност.

Агенција за борбу против корупције указује да предложена решења у Нацрту закона садрже извесне недостатке и ризике корупције чије је отклањање неопходно ради остварења поменутих прокламованих циљева и адекватног уређења ове области.

Нацртом је предвиђено да ће Влада у року од два месеца од дана ступања на снагу овог закона формирати Координациону комисију. Према предложеном решењу, ова комисија требало би да обезбеди обухватнији и делотворнији надзор, избегавање преклапања и непотребних понављања надзора, као и усклађивање у вршењу инспекцијског надзора. Међутим, одредбама Нацрта закона нису прецизно и јасно уређене надлежности Координационе комисије, нити питања састава и дужине трајања мандата њених чланова. По нашем мишљењу, ова питања је неопходно уредити законским одредбама, како би се што јасније одредила улога овог тела у координацији и усклађивању рада различитих инспекција.

Поред овог недостатка, Нацрт закона садржи ризике корупције, који се односе, пре свега, на неусаглашеност одредаба, употребу непрецизних формулација и непостојање рокова за поступање инспектора и инспекција у одређеним случајевима.

У образложењу Нацрта закона истакнуто је да је материја појединачних области инспекцијског надзора предмет уређења великог броја закона и подзаконских аката, који су често неусаглашени. У циљу отклањања наведеног проблема, предвиђено је доношење једног закона који би уредио методологију поступања у инспекцијском надзору, овлашћења и обавезе учесника инспекцијског надзора, координацију рада инспекција и боље коришћење ресурса инспекција. Међутим, одредбе Нацрта закона које се односе на примену закона, његов однос према другим законима и усаглашавање посебних закона су међусобно неусаглашене, чиме се доводи у питање остварење жељених резултата. Конкретно, одредбом члана 3. Нацрта закона оставља се простор да се посебним законом поједина питања уреде на други начин, што може довести до неусаглашености и колизије правних норми, док се чланом 66. предвиђа да ће се одредбе посебних закона усагласити са одредбама Нацрта закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона, а да по истеку тог рока, уколико су у супротности са одредбама овог закона, престају да важе.

Поред поменутих одредаба, неусаглашене су и одредбе чланова 62. и 63. Нацрта закона, које се тичу статуса инспектора и испита за инспекторе.

У више одредаба Нацрта закона користе се недовољно прецизне и јасне формулације, као и различити изрази за исте појмове. На пример, у члану 28. став 9. Нацрта закона користи се

формулација *ако су трошкови чувања предмета знатни*; у члану 29. став 3. формулације *сразмерне економској снази надзираног субјекта и одрживо пословање и развој надзираног субјекта*, док се у члану 16. за исти појам користе изрази *физичко лице* и *грађанин*.

Нацртом закона нису предвиђени рокови за поступање инспектора и инспекције у више ситуација. Тако, рецимо, нису предвиђени рокови за израду и објављивање контролне листе; за достављање првог узорка одговарајућој установи и за објављивање извештаја о раду инспекције.

II Процена ризика корупције у појединим одредбама Нацрта закона

У овом делу мишљења налази се приказ ризика корупције у појединим одредбама Нацрта закона.

Члан 3.

Одредбе овог члана уређују примену Закона и његов однос према другим законима. Ставом 4. предвиђено је да се у поступку вршења надзора непосредно примењује посебан закон, ако су у одређеним областима тим законом поједина питања инспекцијског надзора уређена друкчије. Наведена одредба садржи ризик корупције, јер оставља простор да се посебним законом поједина питања уреде на други начин, што може довести до неусаглашености и колизије правних норми. С друге стране, указујемо и да је ова одредба у очигледној колизији са чланом 66. Нацрта закона, којим се предвиђа да ће се одредбе посебних закона усагласити са одредбама Нацрта закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона, а да по истеку тог рока, уколико су у супротности са одредбама овог закона, престају да важе. Имајући у виду да неусаглашене одредбе могу довести до различитог тумачења, а самим тим и различитог поступања приликом примене закона, препорука је да се ове одредбе усагласе и да се искључи могућност друкчијег уређења материје инспекцијског надзора посебним законом.

Члан 13.

Одредбе овог члана односе се на контролну листу. Према ставу 2, инспекција је дужна да сачини контролне листе из своје области инспекцијског надзора, да их примењује и објави на својој интернет страници. Ова одредба садржи ризик корупције, с обзиром на то да нису прописани рокови за израду и објављивање контролне листе. На важност одређивања ових рокова указује и чињеница да је чланом 57. Нацрта закона предвиђено да ће се новчаном казном од 50. 000 до 150. 000 динара казнити за прекршај руководиоца инспекције ако инспекција, између осталог, не сачини и не објави контролне листе. Имајући у виду све наведено, препорука је да се Нацртом закона пропишу рокови за израду и објављивање контролне листе, како би се допринело транспарентности рада инспекцијских служби и како би се отклонила могућност различитог тумачења ових одредаба, између осталог и у погледу утврђивања прекршајне одговорности руководиоца инспекције.

Ставом 3. прописано је да инспектор првенствено предузима оне провере и друге радње који су садржани у контролној листи, а друге провере и радње на које је овлашћен *може* да предузме *ако у току надзора утврди да је неопходно да се оне предузму ради потпуног утврђивања чињеничног стања и законитог поступања*, а нарочито *ако то налажу разлози спречавања или отклањања опасности по живот или здравље људи, имовину, лична права и слободе, укључујући права и интересе запослених и радно ангажованих лица, привреду, животну средину, биљни и животињски свет, јавни ред или безбедност*. У овој одредби непрецизно је одређено у којим ситуацијама инспектор може предузети провере и радње, које нису садржане у контролној листи. Сматрамо да формулације *ако у току надзора утврди да је неопходно да се оне предузму ради потпуног утврђивања чињеничног стања и законитог*

поступања, а нарочито ако то налажу разлози спречавања или отклањања опасности по живот или здравље људи, имовину, лична права и слободе, укључујући права и интересе запослених и радно ангажованих лица, привреду, животну средину, биљни и животињски свет, јавни ред или безбедност морају бити додатно прецизиране, како би се избегло различито тумачење и поступање приликом примене закона.

Члан 15.

Овим чланом уређено је обавештење о предстојећем инспекцијском надзору. Ставом 3. предвиђено је да, изузетно, инспекцијски надзор *може* да почне и без обавештавања надзираног субјекта о предстојећем надзору када постоје *разлози за неодложно поступање или оправдана бојазан да би обавештење умањило остварење циља инспекцијског надзора или када то налаже заштита јавног интереса, отклањање непосредне опасности по живот или здравље људи, имовину, лична права и слободе, укључујући права и интересе запослених и других радно ангажованих лица, привреду, животну средину, биљни или животињски свет, јавни ред или безбедност*, с тим што се разлози за изостављање обавештења наводе у налогу за инспекцијски надзор. Ова одредба садржи ризик корупције, с обзиром на то да на недовољно прецизан начин прописује у којим ситуацијама инспектор може започети надзор и без обавештавања надзираног субјекта. Имајући у виду да се овом одредбом предвиђа изузетак од правила да инспекцијски надзор започиње обавештавањем надзираног субјекта, веома је важно искључити могућност њеног различитог тумачења. Поред поменутог, указујемо да је ову одредбу потребно допунити тако што ће се предвидети да је у налогу за инспекцијски надзор, поред навођења разлога за изостављање обавештења, неопходно и образложити те разлоге.

Члан 16.

Овај члан тиче се покретања поступка инспекцијског надзора. Према ставу 2, код оцене о постојању разлога за покретање поступка по службеној дужности инспектор узима у обзир представке *физичких* и правних лица, док је у ставу 3. наведено да представке *грађана* и правних лица имају дејство иницијативе за покретање поступка, а подносиоци тих иницијатива немају својство странке у поступку који се може покренути на основу те иницијативе. Ова одредба садржи ризик корупције који се односи на употребу различитих израза за исти појам, што може довести до различитог тумачења Закона. Имајући у виду наведено, препорука је да се у Нацрту закона користе исти изрази за исте појмове.

Члан 18.

Одредбе овог члана односе се на време инспекцијског надзора. Ставом 2. предвиђено је да је изузетно, инспекцијски надзор могућ и ван радног времена надзираног субјекта у ситуацији када постоје *разлози за неодложно поступање, када је ризик висок или критичан, када је неопходно да се предузму хитне мере ради спречавања или отклањања опасности по живот или здравље људи, имовину, лична права и слободе, укључујући права и интересе запослених и радно ангажованих лица, привреду, животну средину, биљни и животињски свет, јавни ред или безбедност*. По нашем мишљењу, наведена одредба је недовољно прецизна у погледу одређивања разлога када је инспекцијски надзор могућ и ван радног времена, а с обзиром на то да се ради о изузетку, јасно је да ови разлози морају бити дефинисани тако да се онемогуће различита тумачења приликом примене закона. У том смислу, препорука је да се јасније дефинишу разлози када је инспекцијски надзор могућ и ван радног времена.

Члан 21.

Одредбе овог члана тичу се прегледа стамбених просторија надзираног субјекта. Ставом 2. прописано је да суд дозвољава преглед стамбеног простора ако постоји *основана сумња* да се у њему врше недозвољене делатности или да се делатности врше супротно прописима, да се у њему чувају предмети, животиње или друге ствари супротно прописима, да нерегистровани

субјект обавља делатност у стамбеном простору, да ће при прегледу стамбеног простора или појединих ствари у њему бити откривене друге незаконитости. С обзиром на то да овом одредбом није дефинисано на који начин и у ком поступку се утврђује постојање основане сумње, препорука да се она, у том смислу, допуни.

Члан 24.

Овај члан односи се на анализу првог узорка. Ставом 1. предвиђено је да инспектор доставља *без одлагања* први узорак одговарајућој установи на анализу, док други узорак чува у примереним условима. Ова одредба садржи ризик корупције који се огледа у непостојању рока за достављање првог узорка одговарајућој установи. Препорука је да се ова одредба допуни тако што ће се предвидети рок за достављање овог узорка одговарајућој установи.

Према ставу 2, по окончању анализе првог узорка инспектор *без одлагања* писменим путем обавештава надзирани субјекат о резултатима анализе и доставља му примерак налаза. Слично као у претходној одредби, овде, такође, постоји ризик корупције који се односи на непостојање рока за достављање примерка налаза. Имајући у виду наведено, сматрамо да је потребно прописати рок за достављање примерка налаза.

Члан 26.

Овим чланом уређује се анализа другог узорка. Став 1. предвиђа дужност инспектора да на благовремени захтев надзираног субјекта достави *без одлагања* други узорак на анализу. Наведена одредба садржи ризик корупције који се односи на непостојање рока за достављање другог узорка на анализу. У циљу отклањања поменутог ризика корупције, с обзиром на то да је формулација *без одлагања* подложна различитом тумачењу, препорука је да се овом одредбом предвиди рок за достављање другог узорка на анализу.

Према ставу 2, анализа другог узорка не може да се повери *стручној установи* која је анализира први узорак, иако је у члану 24. став 1. Нацрта закона наведено да инспектор доставља први узорак *одговарајућој установи* на анализу. Ове одредбе садрже ризик корупције који се односи на употребу различитих израза за исти појам, што може довести до различитог тумачења Закона. Имајући у виду наведено, препорука је да се у Нацрту закона користе исти изрази за исте појмове.

Члан 28.

Одредбе овог члана односе се на привремено одузимање предмета ради обезбеђења доказа. Ставом 1. предвиђено је да инспектор *може*, у поступку инспекцијског надзора, да одузме документацију, робу и друге предмете који могу бити доказ у одговарајућем поступку. Наведена одредба садржи ризик корупције, јер је недовољно прецизна и оставља инспектору широка дискрециона овлашћења приликом одлучивања о одузимању документације, робе и других предмета који би могли бити доказ у одговарајућем поступку. Препорука је да се одредбама овог члана прецизира у којим ситуацијама инспектор може одузети документацију, робу и друге предмете, како би се отклонила могућност различитог тумачења закона.

Према ставу 9, уколико су одузети предмети подложни кварењу, животиње угинућу или ако су трошкови чувања предмета *знатни*, инспектор *може* одредити да се они продају, о чему обавештава орган надлежан за вођење одговарајућег поступка. Ова одредба је недовољно прецизна, јер употребом формулација *знатни* и *може* није на јасан начин прописано у којим ситуацијама се одузети предмети продају. Препорука је да се наведена одредба додатно прецизира, тако што ће бити дефинисани критеријуми на основу којих се утврђује да ли су трошкови чувања предмета *знатни*.

Члан 29.

Одредбе овог члана тичу се мера према надзираном субјекту и њиховој сразмерности. Према ставу 3, ове мере *морају да буду сразмерне економској снази надзираног субјекта*, да се њихове штетне последице сведу на најмању меру и да се настави *одрживо пословање* и

развој надзираног субјекта. По нашем мишљењу, ова одредба је недовољно прецизна и подложна различитим тумачењима приликом примене, чиме се инспектору дају широка дискрециона овлашћења. Имајући то у виду, препорука је да се ова одредба измени тако што ће се прецизирати формулације *сразмерне економској снази надзираног субјекта и одрживо пословање и развој надзираног субјекта.*

Члан 30.

У ставу 2. овог члана набројане су појединачне превентивне мере, међу којима, у тачки 5, *друге мере којима се постиже превентивна улога инспекцијског надзора.* С обзиром на то да се у овој одредби наводе појединачне превентивне мере, указујемо да је ову одредбу потребно или прецизирати, тако што ће се јасније одредити које су то *друге мере којима се постиже превентивна улога инспекцијског надзора,* или брисати.

Члан 31.

Овај члан односи се на мере за отклањање незаконитости. Према ставу 5, инспектор *може одмах* донети решење којим изриче мере за отклањање незаконитости, без претходног указивања на незаконитост и остављања рокова за њено отклањање и њених штетних последица и испуњавања прописаних обавеза, ако то налаже *неопходност предузимања хитних мера ради спречавања или отклањања опасности по живот или здравље људи, имовину, лична права и слободе, укључујући права и интересе запослених и радно ангажованих лица, привреду, животну средину, биљни или животињски свет, јавни ред или безбедност.* Ова одредба садржи ризик корупције имајући у виду да је недовољно прецизна и да даје широка дискрециона овлашћења инспектору у погледу доношења решења којим изриче мере за отклањање незаконитости, без претходног указивања на незаконитост и остављања рокова за њено отклањање и њених штетних последица и испуњавања прописаних обавеза. Пре свега, сматрамо да је уместо употребе речи *одмах* потребно одредити рок у којем ће инспектор донети поменуто решење. Поред тога, указујемо да је потребно прецизније и јасније одредити разлоге за доношење овог решења, како би се избегло различито тумачење и поступање приликом примене Закона. У том смислу, потребно је додатно прецизирати формулације *неопходност предузимања хитних мера ради спречавања или отклањања опасности по живот или здравље људи, имовину, лична права и слободе, укључујући права и интересе запослених и радно ангажованих лица, привреду, животну средину, биљни или животињски свет, јавни ред или безбедност.*

Члан 32.

Овим чланом уређују се посебне мере. У ставу 2. наведено је да инспектор *може* без остављања рока за отклањање незаконитости изрећи меру забране вршења делатности или заплене предмета или документације *ако је неопходно да се предузму хитне мере ради спречавања или отклањања опасности по живот или здравље људи, имовину, лична права и слободе, укључујући права и интересе запослених и радно ангажованих лица, привреду, животну средину, биљни или животињски свет, јавни ред или безбедност.* Сматрамо да је ова одредба недовољно прецизна и да пружа могућност за различито тумачење приликом примене. Како би се отклонио овај ризик корупције, препорука је да се појасни у којим случајевима ће инспектор изрећи поменуто меру, односно да се додатно прецизирају формулације *неопходност предузимања хитних мера ради спречавања или отклањања опасности по живот или здравље људи, имовину, лична права и слободе, укључујући права и интересе запослених и радно ангажованих лица, привреду, животну средину, биљни или животињски свет, јавни ред или безбедност.*

Према ставу 3, инспектор који забрани вршење делатности *има право* да нареди да се надзираном субјекту запечате пословне и производне просторије, објекти и други простор у коме врши делатност или који томе служи, постројења, уређаји, опрема, прибор, средства рада и други предмети којима врши делатност. Међутим, нејасно је од чега зависи да ли ће

инспектор наредити примену наведених посебних мера, па је препорука да се ова одредба, у том смислу, допуни и прецизира.

Члан 33.

Одредбе овог члана односе се на мере за заштиту права трећих лица. Ставом 2. прописано је да *ако је то потребно*, ради заштите права трећих лица, инспектор *може* да донесе решење којим објављује своје решење или његов сажетак на одређено време на видљивом месту у пословним просторијама надзираног субјекта или на њиховом улазу, у јавним гласилима или на други начин о трошку надзираног субјекта. С обзиром на то да је формулација *ако је то потребно* уопштена и подложна различитим тумачењима, овом одредбом се, по нашем мишљењу, инспектору дају широка дискрециона овлашћења у погледу доношења решења којим објављује своје решење или његов сажетак. Препорука је да се наведена формулација измени и да се прецизира у којим случајевима ће инспектор доносити решење о објављивању решења или његовог сажетка.

Члан 34.

Овај члан односи се на ослобођење од изрицања мера. Према ставу 3, *изузетно* и лицу које је поступило према акту о примени прописа *може бити* изречена мера предвиђена овим законом, уколико је испуњен неки од услова, који су груписани у три категорије.

Ова одредба садржи ризик корупције, јер је недовољно прецизна у погледу тога када ће доћи доћи до изрицања мере. С обзиром на то да се ради о изузетку, услови морају бити дефинисани тако да се онемогуће различита тумачења приликом примене закона. У том смислу, потребно је прецизирати формулације у групи услова која је предвиђена тачком 3. овог става, а којом се прописује да мера предвиђена овим законом може бити изречена, ако је њено изрицање *необходно и неодложно ради спречавања или отклањања опасности по живот или здравље људи, имовину, лична права и слободе, укључујући права и интересе запослених и радно ангажованих лица, привреду, животну средину, биљни или животињски свет, јавни ред или безбедност или ради спречавања настанка и отклањања штете по јавни интерес и интерес трећих лица.*

Члан 36.

Овај члан тиче се појма нерегистрованог субјекта и посебног поступка према таквом субјекту. Ставом 2. прописано је да се нерегистрованим субјектом сматра и субјект код кога се затекне лице које без ваљаног правног основа ради код тог субјекта *или се може довести у везу са таквим радом код тог субјекта.* Ова одредба садржи ризик корупције, с обзиром на то да је формулација *може довести у везу са таквим радом код тог субјекта* веома уопштена и подложна различитим тумачењима приликом примене. Препорука је да се ова одредба измени и да се прецизније одреди који ће се све субјекти сматрати нерегистрованим субјектима.

Према ставу 5, решење о мерама за отклањање незаконитости доноси се *одмах пошто инспектор открије нерегистровани субјект*, док је у ставу 6. наведено да се ово решење *одмах доставља нерегистрованом субјекту*, те да се њиме налаже да *без одлагања* покрене прописани поступак за упис у одговарајући регистар или евиденцију или прибављања сагласности надлежног органа или организације или пријаве надлежном органу или организацији, као и да отклони друге откривене незаконитости. У овим одредбама, по нашем мишљењу, потребно је, уместо коришћења формулација *одмах* и *без одлагања*, одредити прецизне рокове за доношење решења о мерама за отклањање незаконитости, његово достављање и покретање прописаног поступка.

Члан 37.

Одредбама овог члана уређују се дужности ненадлежне инспекције. Према ставу 2, инспектор који затекне нерегистрованог субјекта како се бави делатношћу из надлежности

друге инспекције *без одлагања* и оглашавања ненадлежним предузима овлашћења инспектора ради утврђивања чињеница и налаже превентивну меру упозоравања надзираног субјекта о његовим обавезама из закона и других прописа, као и о прописаним радњама и мерама управљеним према надзираном субјекту и санкцијама за поступања супротна тим обавезама. Поред тога, ставом 3. прописано је да овај инспектор *без одлагања* и оглашавања ненадлежним доноси решење којом нерегистрованом субјекту изриче мере за отклањање незаконитости када то налаже неопходност предузимања хитних мера. Ове одредбе садрже ризик корупције који се односи на непостојање рокове за поступање инспектора у наведеним ситуацијама. Имајући то у виду, у овим одредбама потребно је, уместо коришћења формулације *без одлагања*, одредити рокове за поступање инспектора.

Ставом 4. прописано је да инспектор о затеченом стању и о изреченим мерама обавештава пореску и другу надлежну инспекцију. Међутим, с обзиром на то да није одређен рок за предузимање ових радњи, препорука да се ова одредба, у том смислу, допуни.

Члан 40.

Овај члан односи се на решење. Према ставу 4, *изузетно*, инспектор *може* мере наложити изрицањем усменог решења, када *оцени* да се на тај начин отклања непосредна опасност по живот и здравље људи, имовину веће вредности *или када је у питању заштита другог јавног интереса*. Овом одредбом се, по нашем мишљењу, на недовољно прецизан начин прописује у којим случајевима ће инспектор наложити мере изрицањем усменог решења. С обзиром на то да се овом одредбом предвиђа изузетак од правила у погледу доношења решења, веома је важно отклонити могућност њеног различитог тумачења приликом примене. У том смислу, препорука је да се прецизније одреди у којим случајевима ће инспектор наложити мере изрицањем усменог решења, односно да се, између осталог, измене формулације *оцени* и *заштита другог јавног интереса*.

Члан 41.

Овим чланом уређује се окончање поступка без доношења решења. Ставом 2. прописано је да, ако инспектор не оконча поступак *у року од осам дана*, сматра се да је поступак обустављен. Ова одредба садржи ризик корупције, с обзиром на то да није јасно одређен рок, односно да није наведено од када почиње да тече. Стога, препорука је да се ова одредба допуни тако што ће се прецизно одредити од када почиње да тече рок за окончање поступка.

Члан 46.

Одредбе овог члана тичу се евиденције о инспекцијском надзору. У ставу 3. наведено је да се ова евиденција води у електронској форми у оквиру информационог система, *након његовог успостављања*. Ова одредба садржи ризик корупције, имајући у виду да нису предвиђени никакви рокови у погледу успостављања информационог система. Уместо тога, једино је ставом 4. предвиђено да начин вођења евиденције о инспекцијском надзору утврђује Влада. Имајући у виду све наведено, препорука је да се ове одредбе допуне и да се Нацртом закона прецизније уреди начин вођења евиденције о инспекцијском надзору.

Члан 47.

Овај члан односи се на извештај о раду. Према ставу 1, инспекција објављује извештај о раду на својој интернет страници. Међутим, одредбама Нацрта закона није предвиђено на који временски период се односе извештаји о раду – на пример, шест месеци или годину дана, нити је одређен рок у којем је инспекција дужна да објави тај извештај. С обзиром на то да се на овај начин ствара могућност различитог тумачења, препорука је да се Нацртом закона одреди временски период на који се ови извештаји односе, као и рок за њихово објављивање.

Члан 50.

Овим чланом уређује се давање овлашћења службенику који није инспектор за инспекцијски

надзор. У ставу 1. наведено је да у случају одсутности, односно дуже спречености инспектора или када то захтевају *посебне околности везане за неодложно вршење непланираног надзора* у одређеном року, руководилац инспекције *може* овластити службеника који испуњава услове прописане за инспектора, изузев положеног испита за инспектора, да привремено врши послове предузимања управних радњи у инспекцијском надзору са свим овлашћењима и обавезама инспектора, док трају те околности. По нашем мишљењу, ова одредба садржи ризик корупције, имајући у виду да је недовољно прецизна и оставља могућност различитог тумачења приликом примене. Препорука је да се ова одредба измени и да се јасније одреди у којим случајевима ће руководилац инспекције овластити службеника који испуњава услове прописане за инспектора да привремено врши послове предузимања управних радњи са свим овлашћењима и обавезама инспектора. У том циљу, потребно је, између осталог, изменити формулацију *посебне околности везане за неодложно вршење непланираног надзора*.

Члан 52.

Одредбе овог члана односе се на притужбе на рад службених лица. У ставу 2. наведено је да притужбу поднету против лица овлашћеног за вршење инспекцијског надзора разматра и одлуку у вези са њом доноси непосредни руководилац лица на које се *представка* односи, односно орган надлежан за вршење надзора над радом инспекције и орган надлежан за његово постављење или орган или тело које је тај орган овластио. Ова одредба садржи ризик корупције који се односи на употребу различитих израза за исти појам. Наиме, једино се у овој одредби уместо израза *притужба* користи израз *представка*. Имајући у виду наведено, сматрамо да је потребно уједначити терминологију и реч *представка* заменити речју *притужба*.

Члан 53.

Овај члан тиче се посебних случајева одговорности службеног лица. Према ставу 1. тачка 4, инспектор и државни службеник овлашћен за вршење инспекцијског надзора посебно су одговорни, између осталог, ако обављају *друге службе, послове и поступке који су у супротности са положајем и улогом инспектора и штете његовој самосталности у вршењу посла*. У овој одредби су, по нашем мишљењу, непрецизно одређени посебни случајеви одговорности службеног лица. Имајући то у виду, сматрамо да је неопходно изменити и прецизирати формулацију *друге службе, послове и поступке који су у супротности са положајем и улогом инспектора и штете његовој самосталности у вршењу посла*, како би се избегло различито тумачење и поступање приликом примене ове одредбе.

Чланови 62. и 63.

Одредбе ових чланова тичу се статуса инспектора. Према члану 62, инспектор који на дан ступања на снагу овог закона нема врсту и степен образовања прописане овим законом, наставља да обавља послове инспектора *ако положи испит за инспектора у року од годину дана од дана почетка примене овог закона*. С друге стране, чланом 63. Нацрта закона прописано је да ће се испити за инспекторе спровести *у року од три месеца од дана почетка примене овог закона* и да је инспектор који обавља послове инспекцијског надзора *дужан да положи испит за инспектора* до истека тог рока. Имајући у виду да су одредбе ових чланова у очигледној колизији, што може довести до различитог тумачења и поступања приликом њихове примене, указујемо да их је потребно усагласити и јасно одредити у ком року (три месеца или годину дана од дана почетка примене овог закона) је инспектор који обавља послове инспекцијског надзора дужан да положи испит за инспекторе.

Члан 64.

Овим чланом прописано је да ће се Координациона комисија образовати у року од два месеца од дана ступања на снагу овог закона. С друге стране, међутим, одредбама Нацрта закона

нису уређена питања састава комисије и дужине трајања мандата њених чланова, па је препорука да се то учини.

Члан 66.

Овај члан односи се на усаглашавање посебних закона. Наиме, прописано је да ће се одредбе посебних закона којима се уређује инспекцијски надзор усагласити са одредбама овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона, а по истеку тог рока престају да важе ако су у супротности са одредбама овог закона. Пре свега, као што је већ наглашено, ова одредба је у колизији са одредбом члана 3. став 4, којом је предвиђено да се у поступку вршења надзора непосредно примењује посебан закон, ако су у одређеним областима тим законом поједина питања инспекцијског надзора уређена друкчије. Поред тога, указујемо да је, по нашем мишљењу, у овој одредби потребно предвидети краћи рок за усаглашавање одредаба посебних закона са одредбама овог закона, као и прецизирати кдео који се односи на престанак важења тих закона по истеку прописаног рока.

III Закључак

Нацртом закона уређују се садржина, врсте и облици и поступак инспекцијског надзора, овлашћења и обавезе учесника у инспекцијском надзору и друга питања од значаја за инспекцијски надзор.

Између осталог, предложено је да Влада образује Координациону комисију, али нису прецизно и јасно уређене њене надлежности, нити питања састава и дужине трајања мандата њених чланова. По нашем мишљењу, ова питања је неопходно уредити законским одредбама, како би се што јасније одредила улога овог тела у координацији и усклађивању рада различитих инспекција.

Поред овог недостатка, Нацрт закона садржи ризике корупције, који се односе, пре свега, на неусаглашеност одредаба, као и употребу непрецизних формулација и недостатак рокова за поступање инспектора и инспекција у одређеним случајевима.

Отклањање идентификованих недостатака и ризика корупције допринело би елиминацији или битном умањењу арбитрерности, неуједначености, самовоље, коруптивности и других могућих злоупотреба у покретању и спровођењу инспекцијског надзора, као и већој правној предвидивости, сигурности и извесности, што су неки од прокламованих циљева овог закона. Уједно, на тај начин допринело би се и адекватнијем уређењу ове области.